

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Murat Kurum tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM iç tüzüğünün 96 ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. 20.10.2021

Oya ERSOY

İstanbul Milletvekili

Giresun'a bağlı Şebinkarahisar ilçesi Yedikardeş Köyü yakınında Nesko Madencilik AŞ'ye ait maden ocaklarında kullanılan siyanür atıklarının depolandığı, Çağlayan Şelalesi'nin altında bulunan flotasyon tesislerindeki havuzlarda patlama yaşanmıştır. Yaşanan patlama ile birlikte tesisin çevresinde bulunan dereye karışan atıklar, derenin devamında bulunan Kılıçkaya Barajı'na ulaşmıştır. Siyanür ve diğer zehirli atıkların; suyun dereye karışmasıyla birlikte, çevre köylerden olan Yedikardeş Köyü sakinlerinin bahçelerine de ulaşmıştır. Zehirli atıkların bahçelerine ulaşması ile bahçeleri kullanılamaz hale gelen çevre halkı atıklar dolayısıyla ciddi bir endişe yaşamaktadır.

Nesko Madencilik A.Ş.'ye ait flotasyon tesislerindeki havuzların patlaması ile topraklar, bitki örtüsü ve bölgenin suları zehirlenmiştir.

1992 yılından beri farklı madencilik firmaları altından faaliyet göstermekte olan “Kurşun, Çinko, Bakır Ocağı Ve Zenginleştirme Tesisleri” 2006 yılında Nesko Madencilik devredilmiştir. Şirketin Çevresel Etki Değerlendirme Süreçleri incelendiğinde çoğunlukla aldığı “ÇED gerekli değildir” kararları ile faaliyetlerini sürdürmüştür. Şirketin dosyasında yer alan bilgilere göre zenginleştirme flotasyon teknolojisi ile yapılmakta ve bu süreçte Silikat, Silis, Çinko Sülfat, Sodyummetabisülfid, Kireç, Polielektrolit, Aerofloat, Metilzobutilkarbinol, Sülfirik Asit, Kostik bulunmaktadır. Patlamanın ardından bölgeye yayılan zehirli atıklar bu kimyasalları barındırmaktadır.

Şirketin ayrıca Trabzon Yorma-Sürmene Maden İşletmesi, Balıkesir İvrindi Cevher Zenginleştirme Tesisi, Çanakkale Yenice Maden İşletmesi, Çanakkale Kocayayla Maden Ocağı faaliyetleri bulunmaktadır. Nesko Madenciliğin bağlı bulunduğu Yıldız Holding'in Kütahya'daki Eti Gümüş tesislerinde 2011 yılında atık barajlarındaki yaşanan yıkılma sonrası siyanürlü atıklar toprağa ve suya karışmış, siyanürlü zehirlenmeler yaşanmış ve çok sayıda hayvan ölmüştür.

Şebinkarahisar Yedikardeş Köyü Derneği yaptığı açıklamada geçmişten bugüne kadar yöre halkının ve çevre örgütlerinin yazılı ve sözlü uyarıları dikkate alınmadığı için böylesine büyük bir çevre felaketi yaşanmıştır. Öte yandan yapılan açıklamada Çevre Kanunu ve ilgili mevzuat hükümlerine riayet etmeden yapılan kontrolsüz madencilik, kontrolsüz cevher işleme ve kontrolsüz, bilinçsiz depolama sonucu bu felaketin yaşanacağını ortada olduğu ifade edilmiştir.

Madenlerdeki atıkların depolandığı bu tesislerde yapılan vahşi depolamanın önüne geçilmediği durumlarda bu felaketlerin yaşanmasına ve canlı yaşamının zehirlenmesine sebebiyet verilecektir.

Şebinkarahisar Yedikardeş Köyü Derneği Başkanı yaptığı açıklamada; 2018 yılında da zehirli atıklardan kaynaklı patlama yaşandığını ve patlamanın sonucunda 8 milyona yakın balığın öldüğünü ifade etmiştir.

Orman ve tarım arazilerinin maden ruhsatları ile ranta açılması, köylerin ve su varlıklarının yakınında madencilik ve atık depolama tesislerinin kurulması doğamızı, suyumuzu, topraklarımızı ve tüm canlı yaşamını tehdit etmektedir. Zehirli atıklar topraklara ve su varlıklarına karışarak sofralarımıza kadar ulaşmaktadır. Öte yandan kontrolsüzce yapılan madencilik faaliyetleri sonucu kirlilik oranları artırılmakta ve iklim krizi derinleştirilmektedir.

Yaşam alanlarına yakın kurulan maden tesislerinin denetimi, Çevre Kanunu ve ilgili mevzuatlara uygunluğu denetlenmemektedir. Denetimsizlik böyle büyük felaketlerin yaşanmasına sebebiyet vermektedir. Giresun Şebinkarahisar Yedikardeş Köyü yakınında yaşanan flotasyon tesislerindeki havuzların patlaması kaza olarak değerlendirilmemelidir. Yaşan bu felaket denetimsizlik ve sınırsızca yürütülen madencilik faaliyetlerinin bir sonucudur. Bu felaketin bölgeye, topraklara, bitki örtüsüne ve su varlıklarına verdiği zararın araştırılması, bölge halkının ve canlı yaşamının korunması için alınacak önlemlerin belirlenmesi gerekmektedir.

53918

Bu bağlamda;

1. Giresun Şebinkarahisar Yedikardeş Köyü yakınında yaşanan flotasyon tesislerindeki havuzların patlaması sonrası ortaya çıkan zararlara ilişkin bir çalışma yapılmış mıdır?
2. Zehirli atıkların su varlıklarına karışması sonucu kaç bahçe zarar görmüştür?
3. Zehirli atıkların derelere ve Kılıçkaya Barajı'na verdiği zarar tespit edilmiş midir?
4. Bölge halkının bu felakettin sonuçlarından en az şekilde zarar görmesi için ne gibi çalışmalar yapılacaktır?
5. Nesko Madenciliğe bölgeye, topraklara ve su varlıklarına verdiği zarardan ötürü cezai işlem uygulanacak mıdır?
6. Nesko Madenciliğe Çevre Kanunu ve ilgili mevzuata uymadığı gerekçesi ile cezai yaptırım uygulanacak mıdır?
7. Nesko Madenciliğin faaliyetlerini durdurmayı düşünüyor musunuz?
8. Bölgede madencilik faaliyeti Nesko Madencilik en son ne zaman Bakanlığınız tarafından denetlenmiştir? Denetim yapılmadıysa, yaşanan felaketin denetimsizlik sonucu olduğunu düşünüyor musunuz?
9. 2018 yılında da yaşanan benzer felaketin ardından Bakanlığınız neden önlem almamıştır?